

Rapport van bevindingen

Inzake het onderzoek naar de totstandkoming van de rapportage over grote ICT-projecten 2016 van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Versie 1

Datum 31-03-2017
Status Definitief

Aan:

- de Minister van Infrastructuur en Milieu

cc.:

- de Secretaris Generaal van Infrastructuur en Milieu
- de CIO van Infrastructuur en Milieu

Colofon

Titel	Rapport van bevindingen Inzake het onderzoek naar de totstandkoming van de rapportage grote ICT-projecten 2016 van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (ADR/2017-69741)
Auteur(s)	Projectleiding ADR, Cluster IenM
Bijlagen	2
Inlichtingen	Auditdienst Rijk

Inhoud

- 1 Samenvatting—7**
- 2 Managementreactie—8**
- 3 Bevindingen en verbeterpunten—9**
  - 3.1 Het identificatie-, registratie- en selectieproces is tijdig en op juiste wijze doorlopen.—9
  - 3.2 De uitvraag naar gegevens over de in het Rijks ICT-dashboard op te nemen grote ICT-projecten is tijdig en juist verlopen. Dit is af te leiden uit de volgende bevindingen:—10
  - 3.3 De gegevens zijn voldoende ordelijk, controleerbaar en deugdelijk opgenomen in het Rijks ICT-dashboard.—12
- 4 Bijlagen—15**
  - 4.1 Overzicht van projecten met een ICT-component van ten minste € 5 miljoen waarover wordt gerapporteerd—15
  - 4.2 Onderzoeksverantwoording—18

1 Samenvatting

Sinds 2008 rapporteert de minister van BZK jaarlijks over de grote en hoogrisico ICT-projecten van het Rijk aan de Tweede Kamer. Met ingang van 2011 wordt deze rapportage ondersteund door de publicatie van alle projecten op het Rijks ICT-dashboard (www.rijksictdashboard.nl).

Het verzoek tot rapportage, het actualiseren van de gegevens op het ICT-dashboard, is aan u gedaan door DG OO op 9 december 2016 door middel van een over de Jaarrapportage grote ICT-projecten.

Het onderzoek naar de ordelijke, controleerbare en deugdelijke totstandkoming van de rapportage grote ICT-projecten 2016 (actualisering Rijks ICT-dashboard) van uw departement Infrastructuur en Milieu (IenM) is uitgevoerd in uw opdracht, verstrekt door de gedelegeerd opdrachtgever, de CIO van IenM, op 27 februari 2017.

Op basis van dit onderzoek komt de ADR tot de volgende hoofdbevindingen en verbetermogelijkheden voor het proces van identificatie-, registratie en selectieproces van alle projecten met een ICT-component van ten minste 5 miljoen:

Hoofdbevindingen:

- Het identificatie-, registratie- en selectieproces van alle projecten met een ICT-component van tenminste 5 miljoen euro, is tijdig en op een juiste wijze verlopen;
- De uitvraag naar gegevens die in het Rijks ICT-dashboard moeten worden opgenomen, is tijdig en juist verlopen.
- De gegevens zijn voldoende ordelijk, controleerbaar en deugdelijk opgenomen in het Rijks ICT-dashboard.

Belangrijkste verbetermogelijkheden bij IenM:

- Bekijk in hoeverre de ICT kan worden opgenomen in de begroting van IenM. Hiermee is de ICT van IenM nog eerder centraal in beeld.
- Zorg ervoor dat alle projectleiders van alle onderdelen van IenM (incl. ZBO's) steeds goed bekend zijn met (de nieuwste versie van) het Handboek Portfoliomanagement en de verplichting om projecten met een grote ICT component te rapporteren op het Rijks ICT Dashboard.
- Zorg er ook voor dat alle projectleiders van IenM (incl. ZBO's) de ICT kosten van hun projecten goed (kunnen) vaststellen volgens het Handboek Portfoliomanagement en de weg naar hun controllers, informatiemanagers en hun decentrale CIO Office gemakkelijk (blijven) vinden.
- Zorg ervoor dat de bedrijfscontroller bij RWS of de controller van DCI de projectgegevens controleert van alle projecten waarvan de Bestuurskern budgethouder is.
- Bespreek met ICBR de mogelijkheid tot een rijksbrede evaluatie over de totstandkoming en het gebruik van de rapportage grote ICT-projecten. IenM kan intern ook een evaluatie uitvoeren.

2 Managementreactie

Managementreactie inzake het onderzoek van de ADR naar de totstandkoming van de rapportage grote ICT-projecten 2016

Graag bedank ik de Audit Dienst Rijk (ADR) voor het uitvoeren van het onderzoek naar de totstandkoming van de rapportage grote ICT-projecten in 2016 van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM). Ik heb kennis genomen van de inhoud van het rapport, waarin de ADR waardevolle verbeterpunten heeft vastgesteld.

De geadviseerde verbetermogelijkheden voor het rapportage proces worden ter harte genomen; de komende periode wordt uitgezocht hoe deze te implementeren. Hieronder ga ik op een aantal verbetermogelijkheden kort in:

1. Bekijk in hoeverre de ICT kan worden opgenomen in de begroting van IenM. *Het rapportageproces van het ICT projectportfoliomanagement (PPM) is bij IenM vervlochten in de begrotingscyclus. Via de Rijksbegrotingvoorschriften heeft het ministerie van Financiën aangegeven hoe ICT in de administratie gedefinieerd wordt. Gezamenlijk met de beheerder van de rapportagetool (BZK) zal IenM de uitvoerbaarheid van een aan te passen administratie verkennen.*
2. Zorg er voor dat alle projectleiders van alle onderdelen van IenM (inclusief zbo's) steeds goed bekend zijn met (de nieuwste versie van) het Handboek portfoliomanagement en de verplichting om projecten met een grote ICT component te rapporten op het Rijks ICT-dashboard. *Vanuit de CIO IenM wordt (middels de zogenoemde uitvraagbrief) via de bestuurders van de diensten en de CIO's gevraagd om projecten met een grote ICT component te rapporteren. Bij deze brief is altijd de laatste versie van het Handboek portfoliomanagement toegevoegd. De bestuurders en CIO's van de diverse agentschappen en zbo's dragen zorg voor interne communicatie. Op het intranet van IenM is informatie te vinden over het onderwerp (inclusief de laatste versie van het Handboek). Andere communicatiemiddelen worden getoetst in hoeverre ze nuttig en haalbaar zijn.*
3. Zorg ervoor dat de bedrijfscontroller bij RWS of de controller van DCI de projectgegevens controleert van alle projecten waarvan de Bestuurskern budgethouder is. *We zien dit als een waardevol advies. We gaan bezien in hoeverre we komend jaar hier vorm aan kunnen geven.*
4. Bespreek met ICBR de mogelijkheid tot een rijksbrede evaluatie over de totstandkoming en het gebruik van de rapportage grote projecten. *We ervaren dit als een nuttige aanbeveling. We zullen bepleiten bij BZK om dit onderwerp aan de orde te brengen in departementale gremia (bijvoorbeeld in het ICBR of de CIO beraad).*

De hoofddirecteur Financien, Management en Control van het ministerie van Infrastructuur en Milieu

3 Bevindingen en verbeterpunten

3.1 **Het identificatie-, registratie- en selectieproces is tijdig en op juiste wijze doorlopen.**

Dit is af te leiden uit de volgende bevindingen:

1. Proces

Er is een proces ingericht dat ervoor zorgt dat de projecten met een ICT-component >5 miljoen binnen IenM in beeld zijn. Dit proces werkt ook in de praktijk en heeft geleid tot de identificatie, registratie en selectie van projecten met een grote ICT-component. Dit proces bevat de volgende fasen:

- a. Inventariseren;
- b. Prioriteren;
- c. Selecteren;
- d. Beheren.

De fase van evaluatie moet nog plaatsvinden. Het proces voor identificatie, registratie en selectie van projecten met een grote ICT component is gedocumenteerd uitgevoerd en daarmee te herleiden.

2. Uitvraag

- Om de rapportage tot een gewoon, periodiek werkproces te maken binnen IenM, heeft IenM de uitvraag in 2016 opgenomen in de Structurele aanschrijving van het departement. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de uitvraag en de rapportage zijn hierin opgenomen.
- Het centrale CIO Office van IenM verzorgt de uitvraag en de rapportage in samenwerking met de (informatiemanagers van de) decentrale CIO Offices van de dienstonderdelen.
- Dit zorgt ervoor dat de diensten tijdig aandacht besteden aan het rapportageproces.
- CIO IenM heeft in december 2016 een uitvraagbrief gezonden naar alle dienstonderdelen van IenM. Halverwege het jaar is er een uitvraag van CIO IenM uitgegaan voor de actualisatie van projectgegevens.
- CIO IenM heeft aan de Bestuurskern gevraagd een opgave te doen van de projecten die groter zijn dan 1 miljoen euro. Hiermee krijgt CIO Office IenM als CIO Office van de Bestuurskern nog beter zicht op het geheel van projecten binnen de Bestuurskern van IenM met een grote ICT-component.
- In hun reactie op de uitvraag, gaven NEA, PBL, RDW en KNMI geen grote ICT projecten te hebben (>5 miljoen euro). RWS, ILT, LVNL en de Bestuurskern wel. Steeds meer projecten en programma's van IenM hebben een (grote) ICT-component, meer dan in voorgaande jaren.
- Om de volledigheid te toetsen van de IenM-brede lijst met grote ICT-projecten, vergelijkt CIO Office IenM deze lijst met de documenten in de start- en verantwoordingscyclus. Bovendien wordt de nieuwe lijst vergeleken met die van vorig jaar en wordt de lijst ter verificatie/bevestiging voorgelegd aan de directeurs van de Bestuurskern, die ICT in hun portefeuille hebben.
- Als reactie op de uitvraag in 2017 heeft CIO Office IenM meer vragen en opmerkingen gekregen vanuit de diensten dan in 2016. Dit beoordeelt het CIO Office IenM als positief.

2. Rapportage 2016

- De decentrale CIO Offices zijn primair verantwoordelijk voor de totstandkoming van de rapportage in hun dienstonderdeel. Elk dienstonderdeel heeft een CIO Office.
- De decentrale CIO Offices van de dienstonderdelen hebben in samenwerking met de informatiemanagers, de desbetreffende projectmanagers en managers projectbeheersing (RWS) de rapportage tot stand gebracht. De project- en bedrijfscontrollers van de dienstonderdelen hebben deze gegevens op getrouwheid gecontroleerd.
- Bovendien zijn de rapportage en het proces besproken in het CIO beraad van IenM. De rapportage en dit rapport van bevindingen staan ook op de agenda van de Bestuursraad en de overleggen binnen IenM in het kader van de IV governance.
- CIO Office IenM is uitgebreid en de medewerkers hebben aanvullende opleidingen gevolgd. Dit draagt bij aan het beter zicht verkrijgen op de ICT projecten van IenM. Bovendien kan zij daardoor de adviesfunctie binnen IenM nog beter vervullen.
- IenM werkt aan een CIO oordeel, dat als keurmerk aan een project kan worden meegegeven. In dit oordeel wordt een verbinding gelegd met (de doelen van) het portfoliomanagement van IenM. Dit oordeel wordt gebaseerd op de normen uit het Handboek Portfoliomanagement. De informatiemanagers van RWS en DCI (ter ondersteuning van de Bestuurskern) zijn hierbij betrokken.

3. Eventuele verbetermogelijkheden:

- Bekijk in hoeverre de ICT kan worden opgenomen in de begroting van IenM. Hiermee is de ICT van IenM nog eerder centraal in beeld.
- De directeuren Generaal van de Bestuurskern zouden hun opdrachtnemende diensten periodiek kunnen vragen om de gegevens van hun grote ICT-projecten. Hierdoor krijgen zij zelf een beter beeld en overzicht van deze projecten.

3.2

De uitvraag naar gegevens over de in het Rijks ICT-dashboard op te nemen grote ICT-projecten is tijdig en juist verlopen.

Dit is af te leiden uit de volgende bevindingen:

1. Algemeen:

- In dit onderzoek is het proces van de uitvraag en de rapportage gereconstrueerd. De gegevens van deze uitvraag en de rapportage zijn voldoende gedocumenteerd. Het CIO Office IenM heeft een centraal dossier voor de rapportage. Hierin zijn de relevante documenten opgenomen. IenM heeft ervoor gezorgd dat alle projecten met een grote ICT component zijn opgenomen op het Dashboard. IenM heeft deze selectie gemaakt uit alle projecten met een ICT component. De selectie is volgens het Handboek Portfoliomanagement. Een selectie voor de rapportage is gemaakt op basis van afwegingen volgens het Handboek Portfoliomanagement.
- IenM heeft ervoor gezorgd dat de ICT component van de grote ICT projecten van IenM op het Rijks ICT Dashboard juist zijn berekend volgens het Handboek Portfoliomanagement 2016 of 2015.
- IenM heeft de informatie uit de uitvraag volledig en juist opgenomen in het Dashboard.
- De informatie op het Dashboard is consistent met andere rapportages aan de Tweede Kamer. Ook is de informatie op het Dashboard consistent met andere informatiebronnen binnen IenM.

- De informatievoorziening op het Dashboard vraagt wel een vertaling/bewerking van de gegevens in de projectadministraties van IenM. Dit is omdat de opzet van de gegevens is vastgesteld door BZK en Financiën (ICT kosten) en de projectadministraties in SAP van IenM op andere wijze zijn ingericht.
- FMC spreekt nu ook vaker met de CIO Offices van andere departementen om kennis en ervaring uit te wisselen.
- Bij enkele projecten met een grote ICT component, blijkt in de praktijk toch nog een grote gezamenlijke inspanning van de dienstonderdelen van IenM nodig om ze centraal te herkennen als een groot ICT project volgens het Handboek Portfoliomanagement. Het gaat hierbij om specifieke projecten waarvoor de Bestuurskern opdrachtgever en Rijkswaterstaat (RWS) (deel)opdrachtnemer is. Hierbij is de ICT niet uitbesteed via RWS maar via een onderaannemer. Een project wordt hierdoor soms nog niet snel herkend als een project met (ook nog) grote ICT-kosten. Daarbij komt dat niet direct duidelijk was welk dienstonderdeel nu precies het project centraal moet aanmelden. Het lijkt erop dat de samenwerking tussen bedrijfscontrollers, projectcontrollers en projectmanagers en de verschillende CIO Offices binnen IenM in het rapportageproces kan worden verbeterd.
- De rapportage op het Rijks ICT Dashboard is vastgesteld en goedgekeurd door de CIO IenM.

2. ZBO's

- De CIO van IenM heeft afspraken met de publiekrechtelijke ZBO's van IenM over de rapportage op het Dashboard van hun projecten met een grote ICT-component, en over het onderzoek naar de totstandkoming van deze rapportage.
- Van de ZBO's van IenM hebben het Kadaster en LVNL grote ICT-projecten. In april wordt een groot ICT project van het CBR aangemeld.
- De ZBO's vullen de projectgegevens zelf in door middel van de Toolbox, het voorportaal van het Dashboard.
- Het centrale CIO Office van IenM heeft de gegevens van de ZBO's gecontroleerd op juistheid en volledigheid. Ook heeft ze gecontroleerd of de informatie op het Dashboard consistent is met andere informatiebronnen en brieven aan de Tweede Kamer.
- De totstandkoming van de rapportage over groten ICT projecten bij de ZBO's van IenM worden gecontroleerd door hun eigen accountants. CIO Office IenM heeft het rapport van bevindingen van deze accountants opgevraagd bij zijn ZBO's.

3. Kamerbrieven

- Op het Dashboard worden bij de projecten ook de relevante brieven aan de Tweede Kamer bijgehouden

4. Eventuele verbetermogelijkheden:

- Zorg ervoor dat alle projectleiders van alle onderdelen van IenM (incl. ZBO's) steeds goed bekend zijn met (de nieuwste versie van) het Handboek Portfoliomanagement en de verplichting om projecten met een grote ICT component te rapporteren op het Rijks ICT Dashboard.
- Zorg er ook voor dat alle projectleiders van IenM (incl. ZBO's) de ICT kosten van hun projecten goed (kunnen) vaststellen volgens het Handboek Portfoliomanagement en de weg naar hun controllers, informatiemanagers en hun decentrale CIO Office gemakkelijk (blijven) vinden.

3.3 De gegevens zijn voldoende ordelijk, controleerbaar en deugdelijk opgenomen in het Rijks ICT-dashboard.

Dit hebben we vastgesteld aan de hand van een marginale toets van de getrouwheid van de gegevens van drie representatieve projecten van IenM op het Dashboard. Hierbij hebben wij de volgende bevindingen:

1. Algemeen

- De gegevens zijn op hoofdlijnen voldoende ordelijk, controleerbaar en deugdelijk opgenomen in het Dashboard.
- De projectgegevens op het Dashboard zijn grotendeels consistent met de gegevens in de onderliggende projectadministraties. Zo zijn de aard en het doel van de projecten omschreven en correct klaar gezet in het voorportaal van het Dashboard. Ook de informatie over de kosten in de rapportage is consistent en kan worden aangesloten met de financiële administratie en de projectadministratie. Tenslotte is vastgesteld dat de informatie op hoofdlijnen consistent is met de verstrekte informatie aan de Tweede Kamer (bijv. Kamerbrieven, begroting, jaarverslag.) Het komt wel eens voor dat een kamerbrief in het Dashboard wordt gemist.
- Het Ministerie van Financiën heeft dit jaar de definitie van ICT kosten gewijzigd. IenM vindt dat dit onvoldoende in samenspraak met de departementen is gebeurd. Deze definitie van Financiën sluit namelijk niet geheel aan op de definitie van kostensoorten voor ICT zoals die bij andere departementen, en bij IenM gebruikelijk is. Hierdoor is de definitie van Financiën niet gemakkelijk te hanteren en moeten de kosten handmatig worden omgerekend.
- Ook de personele kosten moeten voor de projecten worden geschat en berekend, op basis van de beschikbare gegevens. Hierbij maakt men gebruik van de tabel de Handleiding Overheidstarieven. Maar bij het merendeel van de projecten van IenM met een grote ICT-component, is er geen tijdsregistratie. Het nadeel van deze handmatige bewerkingen voor ICT- en personele kosten is dat dit de kosten gevoeliger maakt voor fouten en verschillen in berekening/inschatting.
- Bij het berekenen van de ICT kosten heeft IenM veelal gebruik gemaakt van het Handboek Portfoliomanagement van vorig jaar (versie 5.0). Dit is omdat voor de projecten die al vorig jaar op het Dashboard stonden deze versie is gebruikt. Dit is ook vermeld op het Dashboard. Dit jaar zijn de kosten geactualiseerd. Het berekenen volgens de nieuwe versie, zou leiden tot verschillen in kosten van vorig en dit jaar op het Dashboard. In de ogen van IenM zou dit tot verwarring kunnen leiden. In 2018 hoopt IenM over te gaan op versie 6.0.
- BIT toetsen zijn in 2016 niet aangevraagd. In februari van dit jaar heeft IenM wel een BIT toets aangevraagd voor een groot ICT-project.
- CIO Office IenM en CIO Office RWS zijn tevreden over de informatie- en adviesfunctie bij BZK. Alleen hoopt RWS dat het BIT ook kennis en ervaring heeft (of in huis haalt) van industriële automatisering, zodat het BIT ook projecten in grond-, weg- en waterbouw bij RWS kan toetsen en daarover adviseren.
- IenM merkt dat het produceren van de projectgegevens vooral de eerste keer dat het project op het Dashboard komt, veel tijd en inspanning kost. De actualisatie tijdens het jaar en het jaar daarop, gaan gemakkelijker en sneller.
- IenM heeft tot nu toe geen enkele reactie gekregen op haar projecten op het Dashboard van gebruikers uit de politiek, bedrijven, instellingen of het publiek. Binnen IenM gaan er dan ook stemmen op om de totstandkoming en het gebruik van het Dashboard rijksbreed te evalueren. Men wil weten in hoeverre de gegevens op het Dashboard worden gebruikt en bruikbaar zijn.

2. Rijkswaterstaat (RWS)

- RWS vult de gegevens zelf in op het Dashboard. De CIO RWS heeft in het Bestuur van RWS het proces van rapportage toegelicht. CIO Office RWS heeft vervolgens een uitvraag gezonden naar alle dienstonderdelen van RWS. Hierbij is de uitvraag gericht aan de hoofdingenieur-directeuren (diensthoofden van RWS). Ter voorbereiding van de uitvraag is eerst een inventarisatie gedaan bij alle informatie- en portfoliomanagers van RWS.
- De projectmanagers van RWS leveren in samenwerking met hun manager projectbeheersing de projectgegevens op. Deze gegevens worden getoetst door de projectcontroller en/of de controller van de desbetreffende dienst van RWS. De bedrijfscontroller zendt de projectgegevens van projecten binnen zijn dienst, via de budgethoudende HID, naar het CIO Office RWS. Hierbij vermeldt de bedrijfscontroller de uitkomst van zijn toetsing en of hij akkoord is met de projectgegevens in een controleverklaring. Daarna vult CIO Office RWS deze gegevens in de Toolbox, het voorportaal van het Dashboard. Tenslotte controleert de centrale afdeling BS van RWS de projectgegevens en legt ze voor aan de Directeur-generaal (DG) ter goedkeuring.
- CIO Office RWS heeft de lijst van projecten vergeleken met de projectenlijst van RWS om de volledigheid van lijst van grote ICT projecten te controleren.
- RWS besteedt projecten in de grond-, weg- en waterbouw integraal aan waarbij het risico bij ICT ligt bij de aannemer. RWS heeft dan ook niet de beschikking over gedetailleerde informatie over de ICT-component. Hierdoor is de ICT-component van deze projecten niet opgenomen op het Dashboard.
- De ICT kosten van projecten van RWS, die Europees worden aanbesteed, mogen volgens Europese wet- en regelgeving niet zonder meer openbaar worden gemaakt, ook niet op het Dashboard. Dit is omwille van de bescherming van bedrijfsgegevens. Daarom heeft RWS nu een advies aangevraagd van de Landsadvocaat over de vraag in hoeverre RWS de ICT gegevens van projecten kan opnemen in het Dashboard. Het advies is nog niet bekend. Tot die tijd publiceert RWS de gegevens van deze groep projecten nog niet op het Dashboard.
- Om de inhoud van het Dashboard en de inhoud van Kamerbrieven consistent te maken, heeft RWS een actieplan opgesteld. De bedrijfscontrollers moeten dit controleren voor hun onderdeel. Ook doen zij een marginale toets op de inhoud van de projectgegevens. Er zijn geen kamerbrieven verstuurd over ICT in grote projecten van RWS. Er zijn wel kamerbrieven van projecten, echter deze kamerbrieven gaan niet over het ICT deel maar over iets anders in het project.

3. Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT)

- Bij ILT produceert de programma- of projectleider de gegevens voor het Dashboard.
- De controller van ILT controleert deze.
- De Stuurgroep van het project of programma ontvangt deze gegevens ter goedkeuring. De Stuurgroep heeft deze goedgekeurd.
- De controller vult de gegevens in met behulp van de Toolbox.

4. Bestuurskern

- Bij de Bestuurskern vraagt de projectmanager de gegevens op bij de projectmanager van de opdrachtnemende dienst (RWS).
- De informatiemanagers van DCI hebben met CIO Office IenM, een controle uitgevoerd op de projectgegevens die zijn aangeleverd door de Bestuurskern. Bij enkele specifieke projecten echter, (waarbij de Bestuurskern opdrachtgever

is en RWS opdrachtnemer is voor een deel van het project) is het onduidelijk in hoeverre de gegevens worden gecontroleerd door de bedrijfscontroller van RWS, het CIO Office RWS, en/of de controller van de Bestuurskern bij DCI.

5. Eventuele verbetermogelijkheden:

- Bespreek met ICBR de mogelijkheid tot een rijksbrede evaluatie over de totstandkoming en het gebruik van de rapportage grote ICT-projecten. IenM kan intern ook een evaluatie uitvoeren.
- Maak als RWS in de toekomst de ICT-kosten van GWW-projecten van RWS inzichtelijk door hier afspraken over te maken met de aannemers (zodra de Landsadvocaat daar een uitspraak over heeft gedaan).
- Zorg er als RWS voor dat de bedrijfscontroller bij RWS of de controller bij DCI ook de projectgegevens controleert die door de projectmanagers van de Bestuurskern worden opgevraagd.

4 Bijlagen

4.1 Overzicht van projecten met een ICT-component van ten minste € 5 miljoen waarover wordt gerapporteerd

IenM projectportfolio – lijst grote ICT-projecten (> € 5 mln.)

Lijst projecten met gegevens van peildatum 31 december 2016 ter publicatie op 1 april 2017

Naam project	Dienst/ Opdrachtgever	Gepubliceerd in Dashboard	Opmerkingen
Bestuurskern			
Maritiem Single Window [MSW]	DGB	Ja	Project is live, mogelijk als afgerond melden op dashboard
Programma tolheffing	DGB	Nee	
ERTMS	DGB	Nee	
BB/ITS	DGB	Nee	
Basisregistratie Ondergrond [BRO]	DGRW	Nee	Publicatie 2017Q1
Wettelijk Beoordelings Instrument Waterkeringen [WBI]	DGRW	Ja	
Omgevingsloket 3.0 [OLO3]	DGMI	Ja	Afbouwen bij publicatie 2017Q1
Digitaal Stelsel Omgevingswet [DSO]	DGMI	Nee	Aanmelden 2017Q1
Programma Service Gerichte Architectuur [SGA]	FMC	Ja	Als afgerond gepubliceerd
SAP / BuZa [IRIS]	Min BuZa / FMC tbv IenM	Ja , door BuZa	
ILT			
Nieuwe ICT-Omgeving ILT [NIO]	ILT	Ja	

Naam project	Dienst/ Opdrachtgever	Gepubliceerd in Dashboard	Opmerkingen
KNMI			geen i-projecten > €5 mln
NEa			geen i-projecten > €5 mln
ANVS			geen i-projecten > €5 mln
PBL			geen i-projecten > €5 mln
RDW			geen i-projecten > €5 mln
Kadaster			
Landelijke Voorziening Basisregistratie Grootschalige Topografie [LV-BGT]	Kadaster	Ja	Over naar beheerfase, project afgerond. In dashboard nog in uitvoering
Kadastrale Objecten En Rechtenregistratie Systeem [KOERS]	Kadaster	Ja	Kadaster heeft checkvraag gesteld over aanpalende projecten: koers wel, rest niet melden
Kabels en Leidingen Informatiecentrum [KLIC-WIN]	Kadaster	Nee	Publicatie 2017Q1
CBR			
Rijgeschiktheid aan het stuur [Rgahs]	CBR	Nee	Publicatie 2017Q1
LVNL			
Vervanging triple A luchtverkeersleidings- systeem [AAA] (= ICAS)	LVNL	Nee	
Vervanging Torensysteem	LVNL	Nee	
Vervanging AAA computers (lucht- verkeersleidingsysteem)	LVNL	Ja	
CivMil Voice Communication System [CivMil VCS]	LVNL	Nee	Publicatie 2017Q1
Electronic Flight Strips [EFS]	LVNL	Nee	Publicatie 2017Q1
RWS			

Naam project	Dienst/ Opdrachtgever	Gepubliceerd in Dashboard	Opmerkingen
Areaal Informatie Systeem [AIR]	RWS	Nee	
Modernisering Objectbediening Zeeland (MOBZ)	RWS	Ja	
Cooperative Intelligent Transport Systems (ITS) Corridor	RWS	Ja	
Landelijk Uniform Vervangen van Vessel Traffic Systemen (LUV VTS)	RWS	Ja	
Vernieuwing Landelijk Meetnet Water (LMW-2)	RWS	Ja	
Basis CBB (Corridor gerichte Bediening en Begeleiding)	RWS	Ja	
Bouwkosten Informatie Model (BIM) fase 2	RWS	Ja	
Beveiligd Werken RWS (BWR)	RWS	Ja	
Common Highway Agency Rijkswaterstaat Model (CHARM)	RWS	Ja	
Vast en Variabel Onderhoud verkeerscentrale Rhoon	RWS	Ja	
BopA Fryslan	RWS	Nee	
PPO RITS	RWS	Ja	
Renovatie Stuwen Rijn en Lek	RWS	Ja	
Renovatie Velsertunnel	RWS	Ja	
SAA A9 Gaasperdammerweg	RWS	Ja	
Variabel onderhoud Verkeerscentrale Noordwest Nederland (Velsen)	RWS	Nee	
Vervangingsinvesteringe n WNZ/WNN (VIT II)	RWS	Ja	
A2 passage Maastricht	RWS	Ja	
WNN NAT Cluster Constructies	RWS	Ja	
WNZ Cluster Vaarwegen	RWS	Ja	

Naam project	Dienst/ Opdrachtgever	Gepubliceerd in Dashboard	Opmerkingen
ZN Brugman (Brabantse Update Geautomatiseerde bediening Areaal Nat)	RWS	Ja	
Zuidas Dok	RWS	Ja	
Zuidelijke Ringweg	RWS	Nee	

4.2 Onderzoeksverantwoording

Aanleiding opdracht

Binnen de Rijksdienst is meer aandacht en betere informatievoorziening gevraagd voor sturing en beheersing van grote ICT projecten. Sinds 2008 rapporteert de minister van BZK jaarlijks over grote ICT- aan de Tweede Kamer. Dit vindt plaats op basis van door de vakministers aan de minister van BZK aangeleverde rapportages (via het zogeheten "Rijks ICT-dashboard") over deze ICT-projecten.

Het verzoek tot rapportage, het actualiseren van de gegevens op het Rijks ICT-dashboard, is aan u gedaan door DG OO op 9 december 2016 door middel van een brief over de Jaarrapportage grote ICT-projecten. De Auditdienst Rijk is belast met het onderzoek naar het proces van het tot stand komen van de rapportage grote ICT-projecten bij de ministeries.

Het gaat hierbij om projecten die voldoen aan de volgende voorwaarden:

- ICT vormt een essentiële factor om het vereiste project- of programmaresultaat te kunnen verwezenlijken;
- de meerjarige kosten van de ICT-component bedragen ten minste €5 miljoen;
- het Rijk draagt alleen of grotendeels de verantwoordelijkheid voor het project en de kosten komen ten laste van de Rijksbegroting.

Projecten bij publiekrechtelijke zbo's, die voldoen aan de eerste twee selectiecriteria zijn eveneens onderdeel van de rapportage aan de Tweede Kamer.

Doelstelling

Deze opdracht voeren wij uit in opdracht van de minister van Infrastructuur en Milieu, vertegenwoordigd door de Chief Information Officer (CIO) van Infrastructuur en Milieu.

De doelstelling van deze opdracht is het onderzoeken van het ordelijk, controleerbaar en deugdelijk tot stand komen van de rapportage grote ICT-projecten (stand Rijks ICT-dashboard per 31-12-2016) en het rapporteren van daarbij geconstateerde bevindingen en verbeterpunten. De kwaliteit van een permanent ingericht proces van identificeren, registreren en selecteren van alle projecten met een ICT-component van tenminste € 5 miljoen is hierbij een belangrijke randvoorwaarde en is marginaal in dit onderzoek betrokken.

Deze doelstelling vertaalt zich naar de volgende onderzoeksvragen:

Ten aanzien van het identificatie-, registratie- en selectieproces:

1. Welke bevindingen en verbeterpunten signaleren wij in het proces van identificatie, registratie en selectie van alle projecten met een ICT-component van ten minste € 5 miljoen?

Ten aanzien van het rapportageproces:

2. Welke bevindingen en verbeterpunten signaleren wij in het proces van uitvraag naar de in het Rijks ICT-dashboard op te nemen projecten met een ICT-component van ten minste € 5 miljoen?
3. Welke bevindingen en verbeterpunten signaleren wij ten aanzien van het ordelijk, controleerbaar en deugdelijk opnemen van de aangeleverde gegevens in het Rijks ICT-dashboard?

De functionaliteit en het beheer van het Rijks ICT-dashboard vallen buiten de scope.

Randvoorwaarden voor het onderzoek

Deze opdracht is een onderzoeksopdracht waarmee wij geen zekerheid verschaffen. Dat betekent dat wij geen controle- of beoordelingsopdracht uitvoeren en geen samenvattend oordeel geven. We beschrijven de feitelijke bevindingen en vermelden de relevante verbeterpunten.

Aanpak

Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van de beheersmaatregelen bij de departementale CIO. In principe is geen uitgebreid onderzoek verricht op individueel projectniveau. Er is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van door de Auditdienst Rijk (ADR) uit andere hoofde al onderzochte relevante beheersmaatregelen en verkregen uitkomsten.

De volgende activiteiten hebben wij uitgevoerd:

- inventariseren van de relevante risico's van het gehele totstandkomingproces (selectie en rapportage);
- vaststellen in hoeverre er een permanent proces binnen het ministerie is ingericht om de volledigheid en juistheid van de identificatie, registratie en selectie van alle projecten met een ICT-component van ten minste € 5 miljoen te waarborgen;
- vaststellen in hoeverre er een proces binnen het ministerie is ingericht om de volledige uitvraag (inclusief zbo's) ten behoeve van de rapportage grote ICT-projecten te waarborgen;
- onderzoek naar de opzet, het bestaan (en de werking) van het gehele proces van totstandkoming van de rapportage (stand Rijks ICT-dashboard per 31-12-2016 en tussentijds);
- vaststellen van de aansluiting van de stand in het Rijks ICT-dashboard per 31-12-2016 met onderliggende systemen/documentatie;
- marginale beoordeling van de aannemelijkheid van de gegeven toelichtingen;
- marginale toets van de consistentie met de eerder verstrekte (financiële) gegevens aan de Tweede Kamer.

Op basis van de onderliggende (CIO-)dossiers is per *onderzocht* project met een ICT-component van ten minste € 5 miljoen nagegaan in hoeverre:

- de gegevens aansluiten met de individuele projectadministraties;
- een marginale toets is uitgevoerd op de inhoud van de rapportage;
- de rapportage aansluit op die van vorig jaar en eventueel eerder uitgevoerde werkzaamheden;
- tussentijdse rapportages via het dashboard zijn gerealiseerd (n.a.v. kamerbrief).

Dit hebben we onderzocht bij drie zoveel mogelijk representatieve projecten. Projecten zijn geselecteerd op (hoog) risicoprofiel, (hoge) ICT kosten en variatie per dienstonderdeel van IenM.

Voor ons onderzoek zijn interviews gehouden met functionarissen die bij het opstellen en intern toetsen van de informatie in de rapportage zijn betrokken. Verder is de beschikbare documentatie doorgenomen en is, voor zover mogelijk, een relatie gelegd met de beschikbare gegevens uit onze controlewerkzaamheden ten behoeve van de financiële jaarverantwoording van het Ministerie.

Op de uitvoering van deze opdracht zijn onze algemene voorwaarden zoals opgenomen in ons audit charter¹ van toepassing.

Verspreidingskring rapport van bevindingen

Het onderzoek sluiten wij of met dit rapport van bevindingen aan de minister van IenM. De CIO IenM zal deze rapportage aan de minister van BZK (vertegenwoordigd door de CIO-Rijk) sturen.

Dit rapport wordt voor het opstellen van een samenvattende rapportage door de opsteller tevens uiterlijk 1 april 2017 verstrekt aan de coördinator ADR-onderzoek rapportage grote ICT-projecten.

De opdrachtgever, de minister van Infrastructuur en Milieu, is eigenaar van dit rapport. De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is primair bestemd voor de opdrachtgever met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen.

In de ministerraad is besloten dat het opdrachtgevende ministerie waarvoor de ADR een rapport heeft geschreven, het rapport binnen zes weken op de website van de rijksoverheid plaatst, tenzij daarvoor een uitzondering geldt. De minister van Infrastructuur en Milieu stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten en plaatst dit overzicht op de website.

¹ Audit charter is op te vragen bij de Auditdienst Rijk (versie 13 april 2016)